

เตือนภัย ศัตรูพืช เตือนภัย ศัตรูพืช

สำนักงานเกษตรจังหวัดพิจิตร กลุ่มอารักขาพืช โทร ๐-๕๖๖๑-๓๔๒๓ ต่อ ๑๐๖

เตือนการระบาด แมลงวันผลไม้ในมะม่วง

สำนักงานเกษตรจังหวัดพิจิตร โดยกลุ่มอารักขาพืช เตือนภัยการระบาดของศัตรูพืช ช่วงนี้มะม่วงอยู่ระหว่าง ผลแก่ใกล้เก็บเกี่ยวแมลงศัตรูพืชที่สำคัญ คือ แมลงวันผลไม้ในมะม่วง ซึ่งทำความเสียหายโดยเพศเมียใช้อวัยวะวางไข่แทงเข้าไปวางไข่ในผลมะม่วง ตัวหนอนที่ฟักจากไข่จะอาศัยและซ่อนไข้อยู่ภายในผลมะม่วง ทำให้ผลเน่าเสียและร่วงหล่น ผลมะม่วงที่ถูกทำลายนี้มักจะมีโรคและแมลงชนิดอื่นๆ เข้าทำลายซ้ำ ดังนั้นจึงขอประชาสัมพันธ์ให้เกษตรกรได้รับทราบวิธีการควบคุม เพื่อจะได้ป้องกันกำจัดได้อย่างถูกต้องต่อไป

ชนิดของแมลงผลไม้ในประเทศไทย

แมลงวันผลไม้ที่มีความสำคัญของประเทศไทยที่มักพบเสมอ ได้แก่

๑. แมลงวันทอง *Bactrocera dorsalis* (Hendel) มีเขตแพร่กระจายทั่วไปในประเทศไทย มีพืชอาศัยมากกว่า ๕๐ ชนิด เช่น มะม่วง ชมพู่ ละครุด ลำไย ฯลฯ

๒. แมลงวันฝรั่ง *Bactrocera correcta* (Bazzi) มีเขตแพร่กระจายในเขตภาคเหนือ ภาคกลาง และแทบจะไม่พบในภาคใต้ มีพืชอาศัยไม่น้อยกว่า ๓๖ ชนิด เช่น ฝรั่ง มะม่วง ชมพู่ น้อยหน่า ฯลฯ

๓. แมลงวันแดง *Bactrocera cucuritae* (Coquillett) มีเขตแพร่กระจายทั่วไปในประเทศไทย มีพืชอาศัยมากกว่า ๒๘ ชนิด เช่น มะละกอ แตงโม ตำลึง ฟักทอง ฯลฯ

วงจรชีวิตของแมลงวันผลไม้

การเจริญเติบโตของแมลงวันผลไม้แบ่งออกเป็น ๔ ระยะ คือ ไข่ หนอน ดักแด้ และตัวเต็มวัย

www.o.tint.or.th

ระยะไข่ ๑-๒ วัน

www.o.tint.or.th

ระยะหนอน ๗-๑๒ วัน

www.o.tint.or.th

ระยะดักแด้ ๘-๑๒ วัน

www.it.doa.go.th

ระยะตัวเต็มวัย ๑-๓ เดือน

แมลงวันผลไม้สามารถวางไข่ได้นานเกือบตลอดอายุขัย โดยสามารถวางไข่ได้ทุกวัน เฉลี่ยวันละประมาณ ๕๐ ฟอง ตลอดอายุจะวางไข่ได้มากถึง ๓,๐๐๐ ฟอง ดังนั้นแมลงวันจึงมีอัตราการขยายพันธุ์ค่อนข้างสูงเมื่อเทียบกับแมลงอื่นๆบางชนิด แมลงวันผลไม้มีอายุเฉลี่ยประมาณ ๑-๓ เดือน วงจรชีวิตของแมลงวันผลไม้ จะใช้เวลาเฉลี่ยประมาณ ๑๖ - ๒๔ วัน หรือประมาณ ๑ เดือน

วิธีการป้องกันกำจัดแมลงวันผลไม้

๑. ทำความสะอาดบริเวณสวน โดยรวบรวมทำลายมะม่วงที่เน่าเสียจากการถูกแมลงวันผลไม้เข้าทำลายไป เผานอกแปลงปลูก เพื่อลดการเพิ่มจำนวนประชากรของแมลงวันผลไม้
๒. อนุรักษ์ศัตรูธรรมชาติของแมลงวันผลไม้ เช่น การใช้สารเคมีที่ถูกวิธีตรงกับชนิดศัตรูพืช พ่นเฉพาะจุดที่มีศัตรูพืช ไม่ทำลายตัวห้ำตัวเบียน
๓. ห่อผลด้วยกระดาษหนังสือพิมพ์ หรือถุงพลาสติก มะม่วงนั้นห่อผลด้วยถุงกระดาษสีน้ำตาล หรือถุงห่อผลไม้ โดยใช้ขนาดถุงกว้าง ๑๕.๐ เซนติเมตร ยาว ๓๐.๐ เซนติเมตร โดยเริ่มห่อผลมะม่วงเมื่อมะม่วงติดผลอายุได้ประมาณ ๖๐ วัน ในมะม่วงต่างพันธุ์กันอาจแตกต่างกันเล็กน้อย
๔. กำจัดแมลงวันผลไม้เพศผู้ด้วยเมทิล ยูจินอล ผสมมาลาไทออน ๘๓ % อีซี ๒ : ๑ ต่อน้ำ ๒๐ ลิตร ชุบสำลีวางไว้ในขวดพลาสติกหรือกระบอกน้ำ แขนงไว้โดยรอบแปลงมะม่วง
๕. การใช้เหยื่อโปรตีน โดยการนำเอาอีสต์โปรตีนออโตไลเซส (Protein autolysate) ผสมกับสารฆ่าแมลงมาเป็นเหยื่อล่อแมลงวันผลไม้ โดยใช้อีสต์โปรตีนออโตไลเซส ๘๐๐ ซีซี ผสมสารฆ่าแมลง malathion ๘๓ เปอร์เซ็นต์ จำนวน ๒๘๐ ซีซี ผสมน้ำ ๒๐ ลิตร พ่นเป็นจุด ๆ เท่านั้น วิธีการนี้ให้ผลที่ดีมาก นอกจากจะประหยัดทั้งค่าใช้จ่ายในการใช้สารฆ่าแมลงและแรงงานแล้ว ยังเป็นพิษต่อสภาพแวดล้อมแมลงผสมเกสร รวมทั้งตัวห้ำ ตัวเบียนน้อยลง ที่สำคัญคือสารนี้สามารถดึงดูดได้ทั้งแมลงวันผลไม้ตัวผู้และตัวเมีย ซึ่งจะช่วยลดอัตราการเข้าทำลายของแมลงวันผลไม้ได้อย่างดี
๖. พ่นด้วยสารฆ่าแมลงมาลาไทออน ๕๗% EC ในอัตรา ๓๐-๕๐ มิลลิลิตร/น้ำ ๒๐ ลิตร ทุก ๗ วัน หรือคลอไพริฟอส ๔๐% EC ในอัตรา ๔๐ มิลลิลิตร/น้ำ ๒๐ ลิตร

การติดตามและตรวจสอบปริมาณแมลงวันผลไม้

ในการป้องกันกำจัดแมลงวันผลไม้ ขั้นตอนที่สำคัญควรปฏิบัติเพื่อเตรียมตัวในการป้องกันกำจัดแมลงวันผลไม้คือ การติดตามตรวจสอบปริมาณแมลงวันผลไม้ในแปลงปลูก โดยการใช้กับดักสารล่อแมลง เมทิลยูจินอล (methyl eugenol) สำหรับแมลงวันผลไม้ชนิดแมลงวันมะม่วงและแมลงวันฝรั่ง วิธีการปฏิบัติคือ ใช้สารล่อแมลงวันผลไม้ตามชนิดแมลง ผสมสารฆ่าแมลง มาลาไทออน ๕๗% EC ในอัตรา ๔ : ๑ โดยปริมาตรชุบสำลี ใช้คลิบหนีบกระดาษแขวนไว้ในกล่องดักแมลงวันผลไม้แบบ สไตเนอร์ (Steiner's traps) แขนงกับดักในแปลงปลูกจำนวน ๘ กับดัก ในพื้นที่ ๑ ไร่/แปลง ปลูกขนาด ๑๐ - ๑๐๐ ไร่ เก็บตัวอย่างแมลงวันผลไม้จากกับดักมาตรวจนับทุก ๗ วัน และกำหนดมาตรการปฏิบัติในการพ่นสารฆ่าแมลงหรือเหยื่อพิษ เมื่อจำนวนแมลงวันผลไม้ โดยเฉลี่ยมากกว่า ๑ ตัว/กับดัก/วัน

ปริมาณแมลงเฉลี่ย/กับดัก/วัน : มาตรการในทางปฏิบัติ

น้อยกว่า ๑ ตัว	ไม่มี
เท่ากับ ๑ ตัว	ควรรดน้ำไล่แมลง
มากกว่า ๑ ตัว แต่น้อยกว่า ๓ ตัว	พ่นสารฆ่าแมลงหรือเหยื่อพิษ ๗ วันครั้ง
มากกว่า ๕ ตัว	พ่นสารฆ่าแมลงหรือเหยื่อพิษ ๔ วันครั้ง
มากกว่า ๑๐ ตัว	พ่นสารฆ่าแมลงหรือเหยื่อพิษ ๓ วันครั้ง

ข้อมูลอ้างอิง : สำนักพัฒนาคุณภาพสินค้าเกษตร
กรมส่งเสริมการเกษตร
จดหมายข่าวผลิใบ กรมวิชาการเกษตร

กลุ่มอารักขาพืช
สำนักงานเกษตรจังหวัดพิจิตร
๒๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๖